

2. (2000) *Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України* : Закон України від 23 березня 2000 р. № 1602. Відомості Верховної Ради України. № 25. Ст. 195.

3. (2015) *Про добровільне об'єднання територіальних громад*: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. Відомості Верховної Ради України. № 13. Ст. 91.

4. (2004) *Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст*: Закон України від 4 березня 2004 р., № 1580-IV. Відомості Верховної Ради України. № 4. Ст. 332.

5. (1999) *Про місцеві державні адміністрації*: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (зі змінами). Відомості Верховної Ради України. № 20-21. Ст. 190.

6. (1997) *Про місцеве самоврядування в Україні*: Закон України від 2 травня 1997 р. № 280/97. Відомості Верховної Ради України. № 24. Ст. 170.

7. (2014) *Про співробітництво територіальних громад*: Закон України від 17 червня 2014 р. № 1508-VII. Відомості Верховної Ради. № 34. Ст. 1167.

8. (2005) *Про стимулювання розвитку регіонів*: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2850-IV (зі змінами). Відомості Верховної Ради України. № 51. Ст. 548.

9. *Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету* : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 621/ URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-n.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ КОНФЛІКТУ МЕДІУМІВ

Антоніна Кічук

к. психол. н., доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сучасна молодь перебуває у фокусі впливу різноспрямованих соціально-економічних факторів, конфлікту медіумів та природних для юнацького віку особистості протиріч, що деструктивно позначається на стані психологічного здоров'я. Особливо це відчутно коли підвищується психоемоційна напруга, яка актуалізує потребу у поглибленні наукового знання про емоційні особливості психологічного здоров'я сучасного студентства.

Науковці єдині у визнанні доленосного значення для особистості життєвого періоду, що збігається із набуттям нею статусу студента. Адже ж йдеться про специфічний стан особистісно-професійного самовизначення, котрий здебільшого є визначальним у динаміці розвитку життєтворчої активності. Останню вчені трактують як цілісність вияву адаптивної, творчої та суб'єктивної активності особистості, що «регламентується мотивацією надлишку й спрямована на реалізацію цільових та смислових аспектів власного життя» [Ямницький, 2006: 33]. Самоцінність життєтворчої активності студентської молоді є незаперечною, оскільки це період кризи і самої особистості, і дезадаптації. Якщо ж виходити із розуміння особливої ваги інтегральних особистісних новоутворень у зазначеному ракурсі, то на перший план виходить здоров'я особистості у психологічній сфері. А для сучасних наукових уявлень про психологічне здоров'я характерним є те, що саме цю властивість особистості дослідники пов'язують із суб'єктивним благополуччям, життєстійкістю всупереч стресу і тривозі (Н. Бондаренко, М. Будіянський, А. Воробйова, Т. Данчева, Н. Шапошникова та ін.). І в науковому, і в практичному аспектах щодо рівнів психологічного здоров'я особистості та їх характеристики (Данчева, 2011). Так, дбаючи і про структурне, і про функціональне

збереження психологічного здоров'я студентства, має сенс розрізняти, по-перше, ментальний рівень, де визначальними маркерами виступають само актуалізація і суто психологічне благополуччя. Деталізуючи цей рівень психологічного здоров'я особистості студента, варто, на наш погляд, виходити з концепції М. Р. Гінзбурга (1988 р.), за якою доречно розрізняти такі проєкції психологічного, як-от: минуле, теперішнє, майбутнє (минуле спресоване в досвіді особистості, теперішнє репрезентоване її життєдіяльністю, майбутнє визначає її спрямованість сенсожиттєвої орієнтації). Зазначена площина – це координати «життєвого поля особистості», а в ньому, по суті, віддзеркалюється єдність як ціннісно-сміслового. Так і просторово-часового параметрів організації життя. Зазначене додає аргументації щодо пояснення самоцінності психологічного здоров'я особистості.

По-друге, у процесі визначення характерологічних ознак наступного (за Данчевою Т. Д., «суб'єктного») рівня психологічного здоров'я, доречно розуміти стрижневою з них – життєстійкість. У цьому ракурсі, як переконає практика, виключного значення набуває вектор впливу усього різноманіття факторів, що є визначальними в умовах сучасного інформаційного суспільства; з-поміж яких друкована періодика, електронні медіа та ін. У цьому зв'язку зрозуміло стає важливість конструктивного впливу мас-медіа (сукупності медіумів), як засобів донесення інформації до масової аудиторії, без шкоди психологічному здоров'ю особистості.

По-третє, деталізуючи індивід ний рівень такої інтегрованої особистісної властивості, якою постає психологічне здоров'я, дослідники доводять такі найсуттєвіші його ознаки: адаптивність та суб'єктивне благополуччя.

Отже, якщо узагальнено характеризувати безпосередні й опосередковані ознаки психологічного здоров'я особистості, то вважається, що емоційна складова виступає наскрізною всіх угруповань цих ознак – тих, що сприяють комфортності у психологічній сфері; котрі забезпечують індивідуальне пристосування особистості до оточуючого; ті з них, які сприяють збереженню звичного самопочуття, частоти і ступеня позитивних емоцій.

Натомість, як переконає досвід, найбільш вразливою є емоційна сфера особистості юнацького віку під впливом конфлікту медіумів.

Конфлікт – зіткнення різноспрямованих цілей різних засобів донесення інформації, де певний з них «діє» ігноруючи інтереси інших. Якщо йдеться про конфлікт медіумів, то, виходячи з етимології слова «медіум» – окремий засіб передавання інформації, то мається на увазі сукупність, репрезентовану телебаченням, радіо, газетами, кіно, записами на магнітних носіях чи контакт-дисках тощо. У площині психології конфлікту розрізняють певні стадії його розвитку певні стадії емоційної напруженості. Враховуючи палітру встановлених психологами кінцевих наслідків конфліктів (деструктивні, конструктивні, стабілізуючі) та їх різновид (потенційні й актуальні), саме конфлікт медіумів посилює вірогідність виникнення в особистості гострих емоційних переживань, а, відтак знижує її соціальну адаптацію. Отож, спираючись на висновки фахівців про конфлікт медіумів як установлений факт (Потятиник, 2004), загально визнану науковцями характеристику сучасної молоді як інтернет-залежну (Симоненко, Баранова, 2019) та врахувавши результати вивчення психологічних особливостей самореалізації особи юнацького віку у віртуальному просторі (Голованова, 2016), маємо підстави стверджувати про загострення проблеми саме емоційної складової психологічного здоров'я студентської молоді під соціально і психологічно неконтрольованим тиском мас-медіа, необмеженим у часі і безкоштовним у вартості доступом особистості до штучного емоційного задоволення.

Вчені, які системно вивчають своєрідність емоційних явищ (Анохін І., Гоулман Д., Кириленко Т., Коврига Н., Носенко Е. та ін.), наполягають на важливості розуміти емоції як внутрішні спонуки особистості до діяльності (будучі самі, у свою чергу, детерміновані ними),

водночас, виступають регуляторами цієї діяльності. Кожному властивий світ «емоційний репертуар», натомість, базові емоції (за К. Ізардом, це страх, сором, презирство, відраза, гнів, страждання, провина, інтерес, радість і здивування) й утворюють складні емоційні стани та переживання. Вчені зауважують і на доцільності розрізняти ще й утворення фундаментальних емоцій. Так, якщо йдеться про емоційно-особистісні особливості психологічного здоров'я студентства, то йдеться, наприклад, про тривожність, депресію та ін. У цьому ракурсі цікавим, нам видаються, результати деяких емпіричних досліджень, респондентами яких (вибірку склали 928 студентів вищих шкіл США, Японії і Бельгії) були різні студенти за етнічним походженням, соціально-економічним статусом, статтю (Bolger, Ceulemans, Deleersnyder, Norasakkunkit, Mesquita, 2018). Метою психологічного дослідження було з'ясування наявності культурних відмінностей в емоційному досвіді особливості, яка переживає, зокрема, гнів та сором; статистично значущих відмінностей у набутих дослідниками даних не встановлено. Відтак, створюється можливість констатувати, що вибір студентом моделі переживання гніву та сорому не залежить від окреслених їх характеристик.

Як зазначалось, в сучасних умовах життєдіяльності студентства під тиском, зокрема, конфлікту медіумів, значним є тривоги і депресії, що, за нашими дослідженнями негативно корелює із рівнем їхніх навчальних досягнень. Перспективи подальшого наукового пошуку ми пов'язуємо із розробкою психологічного супроводу, спрямованого на стабілізуючий вплив на психологічний стан студентів, що є запорукою зміцнення їхнього здоров'я у психологічній сфері.

Література:

1. Данчева Т. Д. (2011). *Теоретичні засади створення концептуальної моделі життєстійкості особистості як основного показника психологічного здоров'я*. Актуальні проблеми психології: психологія особистості. Психологічна допомога особистості. К. Т. 11. Вип 4. Ч. 1. С. 225-230.
2. Голованова Т. М. (2016). *Психологічні особливості самореалізації особи юнацького віку у віртуальному просторі*. Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження: матер. XVIII Міжнар. конф. Київ. С. 45-48
3. Потятиник Б. (2004). *Медіа: ключі до розуміння*. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС. 312 с.
4. Симоненко С. М., Баранова А. П. (2019). *Проблема XXI століття: інтернет-залежність, причини її виникнення та вплив на розвиток особистості*. Актуальні проблеми практичної психології: зб. н. пр. Одеса. С. 100-104
5. Ямницький В. (2006). *Розвиток життєтворчої активності особистості: теорія та експеримент*: монографія. Одеса: СВД Черкасов М.П. 362 с.
6. Boiger M., Ceulemans E., De Leener J., Norasakkunkit V., Mesquita B. (2018). *Bevord essentialism: Cultural differences in emotions revisited*. Issue 8, December. P. 1142-1162.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОСВІТНІ СТРАТЕГІЇ В СУЧАСНУ ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ

Ярослав Кічук

д.пед.н., професор

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сьогодення характеризується інтенсивною трансформацією масовокомунікаційних процесів у всесвітніх інтернет-мережах. Це створює нові виміри соціуму, сукупність яких і